

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ระเบียบวิธีวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงระเบียบวิธีการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม จำนวน 39 คน มีดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ตารางที่ 8 กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา

นักเรียน ชั้น	ประถม ศึกษาปีที่ 1	ประถม ศึกษาปีที่ 2	ประถม ศึกษาปีที่ 3	ประถม ศึกษาปีที่ 4	ประถม ศึกษาปีที่ 5	ประถม ศึกษาปีที่ 6	รวม
จำนวน	2	4	2	2	1	1	12

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นตัวแทนของชุมชนประกอบด้วย

ตารางที่ 9 ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นตัวแทนของชุมชนประกอบด้วย

ที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นตัวแทน ของชุมชน	จำนวนผู้ให้ข้อมูล หลัก (คน)	หมายเหตุ
1	ผู้นำชุมชนบ้าน โศกกลาง	3	ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน
2	ครูผู้สอน	1	
3	ผู้บริหาร	1	
4	ผู้ปกครองนักเรียนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โรงเรียนบ้าน โศกกลาง	12	ผู้ปกครอง 9 คนเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
5	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	10	ชาวบ้าน โศกกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
รวม		27	

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) กล่าวคือ เป็น การวิจัยที่ผสมผสานวิธีคิดระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยคุณภาพเข้าด้วยกัน โดยใช้วิธี การศึกษาสภาพปัญหา สำรวจชุมชน การประชุมด้วยกระบวนการสนทนายี่สนทนา และกิจกรรม การฟังเรื่องเล่าเร้าพลัง สัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลส่วนหนึ่งเป็นเชิง ปริมาณ ใช้ในการสำรวจความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับ สมรรถนะในการคิดด้านการคิดสร้างสรรค์ เพื่ออธิบายปรากฏที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถ นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในสังคมแห่งการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กที่ ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คละชั้นเรียน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา และสภาพปัจจุบัน สํารวจความต้องการในกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และสํารวจชุมชน

1. ศึกษาสภาพปัญหา และสภาพปัจจุบัน และสํารวจความต้องการ ในกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด

2. สํารวจชุมชน แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในชุมชน หมู่ที่ 4 บ้านโคกกลาง บ้านโคกกลาง

3. จัดทำแผนที่ความรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นฐานการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นมรดกภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรมในชุมชน หมู่ที่ 4 บ้านโคกกลาง เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกกลาง

1. ออกแบบกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นฐานการเรียนรู้

1.1 วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนความสามารถในการคิด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ตักขณะคิดริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออโดยมีกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ 4 ขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ขั้นเตรียมการ (Preparation) เป็นขั้นการเลือก รวบรวมความรู้ ความเข้าใจในการจัดหาและรวบรวมข้อมูล

1.1.2 ขั้นฟักตัว (Incubation) เป็นขั้นการคิด ทั้งคิดลึก และคิดกว้าง พยายามสัมพันธ์ และจัดระบบข้อมูลที่ได้มา

1.1.3 ขั้นเกิดแนวทาง (Illumination) เกิดการเห็นแนวทางที่จะสร้างสรรค์นำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มารวมสัมพันธ์กันอย่างเป็นแนวทางที่จะนำไปสร้างสรรค์ให้เป็นรูปร่าง เกิดประโยชน์

1.1.4 ขั้นทดสอบ (Verification) เป็นวิถีทางที่จะนำมาตรวจ ทดสอบหาแนวทาง ความคิดอย่างถึถ้วน ไตร่ตรองว่าเหมาะสมเพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 129)

1.2 ประชุมด้วยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อคัดเลือกฐานกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในชุมชนมีผู้เข้าร่วมประชุมได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 วางแผน กำหนดฐานการเรียนรู้ และกำหนดปฏิทินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละฐานจากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.4 ปฏิบัติกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเรื่องเล่าเร้าพลังผ่านกระบวนการสุนทรียสนทนาเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

1.5 สังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1.1 แบบสำรวจความคิดเห็นและความต้องการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน (Inventories) ใช้สำรวจความคิดเห็นและความต้องการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

1.1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียนใช้สังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2.1 แบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้าน โลกกลาง (แบบไม่มีโครงสร้าง) ใช้สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคคลในชุมชน เพื่อค้นหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

1.2.2 แบบสัมภาษณ์เจาะลึกภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบไม่มีโครงสร้าง (สุภาษิต จันทวนิช. 2549 : 21) ใช้สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้มีชุดความรู้เกี่ยวกับเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

1.2.3 แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม ใช้สำหรับบันทึกการประชุมการสนทนาแบบกระบวนการสุนทรียสนทนา ระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อค้นหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการการเรียนรู้และกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดโดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

1.2.4 แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สำหรับบันทึกผลหลังปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ (แบบไม่มีโครงสร้าง) แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการเขียน ซึ่งจะได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.1 การสร้างแบบสำรวจความคิดเห็นและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Inventories) เพื่อสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย เพื่อสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดด้านการคิดสร้างสรรค์ การเขียน แหล่งเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กรอบแนวคิดของการวิจัย

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสำรวจ โดยประยุกต์จากเทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (บุญธรรม กิจปริคาศิริสุทธิ์. 2534 : 45)

2.1.3 สร้างแบบสำรวจขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมประเด็นที่ต้องการสำรวจ

2.1.4 นำแบบสำรวจไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2.1.5 นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

1) ด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบ มีจำนวน 2 คน คือ ดร.นิคม ชมภูหลง (DODT : Doctor of Organization

สถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อค้นหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดฐานการเรียนรู้และกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

4) แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สำหรับบันทึกผลหลังปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ (แบบไม่มีโครงสร้าง) แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการเขียน ซึ่งจะได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังนี้

3.2.1 การสร้างแบบสำรวจความคิดเห็นและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Inventories) เพื่อสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย เพื่อสำรวจความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดด้านการคิดสร้างสรรค์ การเขียน แหล่งเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กรอบแนวคิดของการวิจัย

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสำรวจโดยประยุกต์จากเทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534 : 45)

3) สร้างแบบสำรวจขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมประเด็นที่ต้องการสำรวจ

4) นำแบบสำรวจไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง

5) นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

5.1) ด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบ มีจำนวน 2 คน คือ ดร.นิคม ชมภูหลง (DODT : Doctor of Organization

ปะตังถาโต (2553 : 174-180)

2.2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จากภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้าน โศกกลาง

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาเพื่อตรวจสอบรูปแบบ เนื้อหา การใช้ภาษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้อง และ สมบูรณ์

2.2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการ สัมภาษณ์ผู้มีความรู้เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 การสร้างแบบบันทึก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือซึ่งแบ่งแบบบันทึก ออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษารูปแบบการบันทึกการประชุมและแบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารหนังสือระเบียบงานสารบรรณเพื่อปรับประยุกต์ใช้ในการ บันทึกการสนทนากลุ่มแบบกระบวนการสนทนายีสันทนา

2.3.2 จัดทำประเด็นที่ใช้ในกระบวนการสนทนายีสันทนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านเรื่องเล่าเร้าพลังของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด ผู้การเขียนของแบบการบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาเพื่อตรวจสอบรูปแบบเนื้อหา การใช้ภาษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการใช้แบบบันทึกการ สนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 สร้างแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จากภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้าน โศกกลางในการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะใน การคิด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

2.3.4 นำแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาเพื่อตรวจสอบรูปแบบเนื้อหา การใช้ภาษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบ บันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์

2.3.5 นำแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

2.4 การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม เอกสารวิทยการด้านการคิด (ทศนา เขมมณี และคณะ. 2544 : 143-147) ความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 8-10) และข้อมูลด้านกระบวนการประเมินผลสมรรถนะสำคัญผู้เรียนในชั้นเรียน แบบบูรณาการ คณะชั้นเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก (เอกสารการประชุม สพฐ. 2553 : 47-51)

2.4.2 กำหนดประเด็นในการสังเกตให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.4.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียนให้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยวัด 4 ลักษณะคือ คิดริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจประเมินผลด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียน ดังนี้

- 4 = ดีเยี่ยม หมายถึง ปฏิบัติได้ครบสมบูรณ์ตามหัวข้อกำหนด 3 หัวข้อ
- 3 = ดี หมายถึง ปฏิบัติได้ครบตามหัวข้อกำหนด 2 หัวข้อ
- 2 = พอใช้ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามข้อกำหนด 1 หัว
- 1 = ปรับปรุง หมายถึง ปฏิบัติได้บางส่วนตามหัวข้อกำหนด

การผ่านเกณฑ์การประเมินของกลุ่ม นักเรียนต้องผ่านการประเมินตามเกณฑ์ประเมินของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดให้กลุ่มสาระภาษาไทยผ่านการประเมินร้อยละ 65

2.4.4 นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณา เพื่อตรวจสอบรูปแบบเนื้อหา การใช้ภาษา และเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียนให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์

2.4.5 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการเตรียมตัวก่อนลงภาคสนาม การจัดทำแผนปฏิทินปฏิบัติงาน การเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมตัวก่อนลงภาคสนาม โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อแจ้งให้พื้นที่ทราบและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกกลาง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านโคกกลาง, ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ผู้วิจัยจัดทำแผนปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการวางแผนเพื่อกำหนด วัน เวลา วิธีการ เนื้อหา บุคคลกลุ่มเป้าหมายแล้วจัดทำเป็นปฏิทินเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ดังตารางที่ 10 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 ปฏิทินการปฏิบัติงานภาคสนาม

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
1	4 มกราคม 2554	ขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัย ในการขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	มหาวิทยาลัยออก หนังสือขอความ ร่วมมือไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-โรงเรียนบ้านโลก กลางที่ทำการ ผู้ใหญ่บ้าน ภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้ กระบวนการทำงาน เป็นไปอย่างมีระบบ
2	5 มกราคม 2554	จัดทำปฏิทินการ ปฏิบัติงาน	เขียนกำหนดการ ทำงาน	-โรงเรียนบ้านโลก กลาง ที่ทำการ ผู้ใหญ่บ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3	6 มกราคม 2554	เดินทางไปภาคสนาม เสนอหนังสือต่อ หน่วยงาน หรือองค์กรในพื้นที่ ภาคสนาม	ส่งหนังสือ และประสานงาน ด้วยตนเอง	-สภาพทั่วไป ของชุมชน -แผนที่ความรู้ -แหล่งเรียนรู้ -ภูมิปัญญาท้องถิ่น -ชุดความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น
4	7 มกราคม 2554	สำรวจบริบทชุมชน	เดินทางไปสำรวจ ชุมชนด้วยตนเอง โดยการสังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ	เรื่องมรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรม ในชุมชนบ้านโลก กลาง
5	8 มกราคม 2554	สัมภาษณ์เก็บข้อมูล เกี่ยวกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น เรื่องมรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรม ในชุมชนบ้านโลกกลาง	สนทนากลุ่มย่อย ร่วมกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น คณะ กรรมการผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง	

ที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหา	วิธีการ	เป้าหมาย
6	9 มกราคม 2554	1.วิเคราะห์ข้อมูลการ สำรวจความต้องการ 2. จำแนก แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	- สัมภาษณ์ - ศึกษาเอกสาร - สำรวจ	- ประเภทของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ฐานการเรียนรู้ - ระดับความต้องการ แผนที่ความรู้ แหล่งเรียนรู้
7	10 มกราคม 2554	จัดประชุมภูมิปัญญา ท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาฯ ผู้ปกครอง	จัดประชุมกลุ่มย่อย แบบกระบวนการ สุนทรียสนทนา ภูมิปัญญาจัดกิจกรรม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น กระบวนการคิด สร้างสรรค์ผ่านการ เขียน ผลงานกลุ่ม
8	11 มกราคม 2554	-วิเคราะห์สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน ความสามารถในการคิด ด้านความคิดสร้างสรรค์ -ออกแบบกระบวนการ เรียนรู้สุนทรียสนทนา เรื่องเล่าเราหลัง ร่วมคิด ร่วมทำ ลงมือปฏิบัติ	การเรียนรู้ กระบวนการสุนทรีย สนทนาเสริมสร้าง สมรรถนะด้าน ความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ประเมิน สังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	และผลงานตนเอง ใบ งานหลังกิจกรรม หนังสือเล่มใหญ่ หนังสือเล่มเล็ก
9	28 มีนาคม 2554	สะท้อนความรู้ ถอด บทเรียน และประเมินผล		สมรรถนะการคิดผ่าน การเขียนของนักเรียน สูงขึ้น

เมื่อสำรวจพื้นที่บริบทชุมชน สำรวจฐานการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ชุมชน ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำปฏิทินแผนงานเพื่อดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 11 ปฏิทินแผนงานเพื่อดำเนินงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

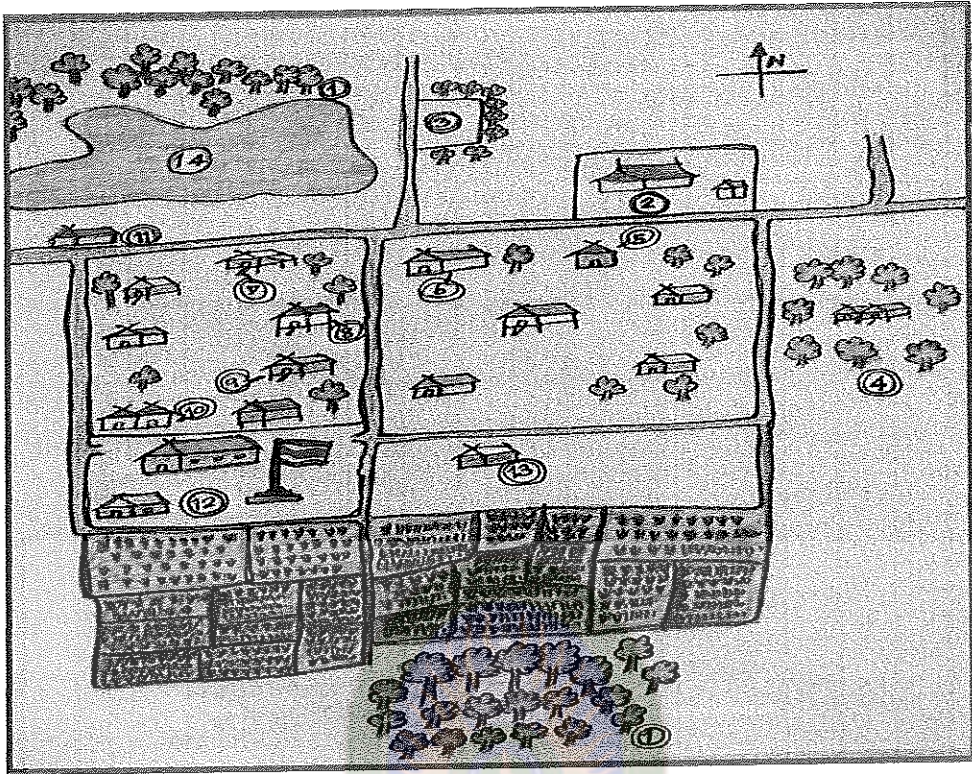
ฐานที่/ ลำดับที่	ฐานการ เรียนรู้	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่อยู่	กิจกรรมการเรียนรู้
1/1	ประวัติ หมู่บ้าน	นายถิ่น วงศ์สุวรรณ 4 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ฟังเรื่องเล่าสุนทรียศูการเขียน -สุนทรียสนทนา เล่าประวัติ หมู่บ้านชกถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2/2	มรดกภูมิ ปัญญาทาง วัฒนธรรม ที่คงอยู่/ที่ สูญหาย	นายสวด วงศ์สุวรรณ 7 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ติดตามเรื่องเล่าประเพณีที่สูญหาย และคงอยู่ -เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตะไลย ฯลฯ -เรื่องเล่า ประเพณีพื้นบ้าน มรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่คงอยู่/ ที่สูญหาย
3/3	ชั้นหมาก เบ็ง การ ปลุกกล้วย	นางทองดี -นายสวด วงศ์สุวรรณ	จากแนวความคิดการปลุกกล้วยสู่ ชั้นหมากเบ็ง -ชั้นหมากเบ็ง การปลุกกล้วย
4/4	การเกี่ยว ข้าว	นางลี -นายบุญถม จันทร์มะณี 20 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ฝึกเรียนรู้เกี่ยวข้าวด้วย กระบวนการคิดสู่เศรษฐกิจชุมชน -เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พืชผักที่ ตาปลูก ไร่กิน ไร่ขาย -ฟังเรื่องเล่าอาชีพทำนา
5/5	ประวัติข้าว	นางสะอาด - นายเสมียน เสนานิกม 12 หมู่ 4 ตำบล หนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัดมหาสารคาม	สุนทรียประวัติข้าวเยาวชนร่วม สืบสาน - ฟังเรื่องเล่าประวัติพระแม่โพสพ - การกำเนิดข้าว - การทำพิธีเพื่อบูชาข้าว

ฐานที่/ ลำดับที่	ฐานการ เรียนรู้	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่อยู่	กิจกรรมการเรียนรู้
6/6	การปลงข้าว ก่อนตี	นางสะอาด เสนานิคม นาง ทองดี วงศ์สุวรรณ	ฟังเรื่องสืบสานการปลงข้าว กระตุ้นความคิดสู่การเขียน - ฟังคำถามว่าเรื่องการปลงข้าว - เครื่องเช่น ไหว้ในพิธี - ความหมายของพิธี
7/7	การทำขวัญ ข้าว	นายนายเลิศ สุปัตติคำ 21 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ร่วมสืบสานพืชศักดิ์สิทธิ์ผูก จิตสำนึกอนุรักษ์วัฒนธรรม -เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น - พิธีบูชาพืชศักดิ์สิทธิ์
8/8	บุญพะเหวด	นายเคน วงศ์สุวรรณ 49 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมคิดจดจำ บุญพะเหวด - แห่กันหลอนร่วมงานบุญ - ฟังเรื่องเล่าประวัติพระเสถียร การให้ทาน - ตำนานข้าวจี
9/9	การทำขวัญ นาค	นายเลิศ สุปัตติคำ	เทอดทูนคุณเกื้อหนุนการทำขวัญ นาค - ประวัตินาค - การสู่ขวัญนาค - ร่วมขบวนแห่นาค
10/10	คอนตาปู่	นายนายเลิศ สุปัตติคำ	ฟังเรื่องศักดิ์สิทธิ์มหัศจรรย์หลัก บ้าน - ฟังเรื่องเล่า วิถีชีวิต ที่ธรรมดา ของชาวบ้าน อยู่อย่างธรรมชาติ และมีสิ่งเหนือธรรมชาติไว้ กำหนดวิถีชีวิต

ฐานที่/ สัปดาห์ที่	ฐานการ เรียนรู้	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่อยู่	กิจกรรมการเรียนรู้
11/11	มวยไทย เส้นทางครู มวย	นายกานต์ ชันมะณี 37 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	สืบสานมรดกไทยให้ก้าวไกลกับ ครูมวย -ฟังเรื่องเล่าประวัติมวยไทย -เรื่องเล่าเส้นทางครูมวย ความขัน อดทน ความมีระเบียบวินัยชีวิต
12/12	มวยไทย เส้นทางนัก ชก	นายศุภกัษร แสนวงศ์ 41 หมู่ 4 ตำบลหนองโก อำเภอ บรบือ จังหวัด มหาสารคาม	ตามรอยเท้าเส้นทางนักชกมาดก ไทยมรดกโลก -เรื่องเล่าประวัตินักชกดีเด่นบ้าน โลกกลาง ความมานะอดทน กว่า จะมาเป็นนักมวยลูมพินี, ราช ดำเนิน, ราชได้, อาชีพ -ฝึกหัดกระบวนท่ามวยไทย - การให้ครูมวยไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบบันทึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับเขียนแผนที่ความรู้ ตารางปฏิทินการเรียนรู้ ระบุสถานที่สำคัญ แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนบ้าน โลกกลางที่สามารถนำมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเสริมสร้างสมรรถนะในการศึกษาค้นคว้าคิดสร้างสรรค์โดยผู้วิจัยได้จัดทำแผนที่ความรู้เพื่อประกอบการเก็บข้อมูลและรายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละฐานการเรียนรู้ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนที่ความรู้แสดงที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแผนที่ความรู้

แผนที่ความรู้แสดงแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านโคกกลาง

1. ป่าชุมชน	8. บ้านนายเสมียน นางสะอาด เสนานิคม
2. วัดบ้านโคกกลาง	9. บ้านนางดี ชั้นมะณี
3. สวนนายบุญถิ่น สุบัติคำ	10. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านนายคาลม แก้วอาษา
4. คอนตาปู	11. บ้านนายชวด นางทองดี วงศ์สุวรรณ
5. บ้านนายเลิศ สุบัติคำ	12. โรงเรียนบ้านโคกกลาง
6. บ้านนายกานต์ ชั้นมะณี	13. บ้านนายศุภักษร แสนวงศ์
7. บ้านนายเคน วงศ์สุวรรณ	14. หนองโคก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านโคกกลาง แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้มีชุดความรู้ โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปสำรวจผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล สัมภาษณ์ สนทนา เพื่อค้นหาฐานแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้ที่จะถ่ายทอดชุดความรู้ผ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาตรวจสอบข้อมูลสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. ออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ห้ออกแบบการจัดประสบการณ์โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามขั้นตอน เรื่องเล่าเร้าพลัง ingsอย่างสุนทรีย์ สนทนา ร่วมคิด ร่วมทำ ลงมือปฏิบัติการเขียน จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน นำไปจัดกระบวนการและจัดกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเขียนให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 12 คน

6. การประเมินสมรรถนะในการคิดโดยสรุปจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียน

7. การประชุมเวทีเสวนาสะท้อนผลและถอดบทเรียนการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกการประชุมกลุ่มสนทนา บันทึกแนวทางพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน มีผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้ คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผลการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในโอกาสต่อไป

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามกระบวนการต่อไปนี้

1.1 นำข้อมูลมาจัดเป็นกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 นำข้อมูลมาจัดแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละประเภท

1.3 การให้รหัสข้อมูล เป็นการอ่านทบทวนข้อมูลที่ได้จัดระเบียบไว้แล้วอีกครั้งเพื่อสรรหาข้อความที่มีความหมายตรงประเด็นกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์พร้อมตั้งชื่อกำกับข้อความไว้

1.4 การแสดงข้อมูล นำข้อมูลย่อยกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้ามารวมกันตามประเด็นหัวข้อการวิเคราะห์ เพื่อบรรยายบอกเล่าเรื่องราวกระบวนการทำงาน และยกคำพูดข้อความของบุคคลสำคัญประกอบการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูล

2. ตรวจสอบความตรงของข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการตรวจสอบความเที่ยงตรงข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ด้วยวิธีการจัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลซึ่งเป็นผลของการวิจัยใน

ครั้งนี้ทั้งหมด โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช. 2540 : 129) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) (2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) และ (3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาและมีข้อค้นพบที่มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากแหล่งที่มาของข้อมูลที่ต่างแหล่งกัน หมายความว่า ถ้าข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างกันแล้วยังมีความเหมือนกันหรือยังมีความคงเส้นคงวาอยู่หรือไม่ ทั้งนี้แหล่งข้อมูลที่ได้กล่าวมาได้แก่ แหล่งข้อมูลด้านเวลา แหล่งข้อมูลด้านบุคคล และแหล่งข้อมูลด้านสถานที่

2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ถ้าข้อมูลที่ได้รับไม่มีความมั่นใจ ผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต้องการที่จะเน้นการตรวจสอบ ข้อมูล ผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต้องเปลี่ยนผู้สังเกตและตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้อันพบมีความเหมือนกันหรือไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบข้อค้นพบว่ามีข้อมูลที่ได้มามีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลผู้วิจัยได้มาถูกต้อง

2.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการหลากหลายต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันและใช้เครื่องมือหลากหลายในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการบันทึก รวมทั้งพิจารณาวิธีการทำทาง พฤติกรรม บรรยากาศ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความสุขพร้อมที่จะให้ข้อมูลที่เป็นจริง สามารถนำมาประกอบการแปลความหมายได้ดีร่วมกับ การถอดเทปและการบันทึกภาคสนามในหลาย ๆ วิธี

เมื่อได้ข้อมูลจากการตรวจสอบทั้งสามด้านแล้ว ควรมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธี (Member Check) โดยนำข้อมูลที่ได้อีกกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านหรือกลับไปหาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลซ้ำอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลให้มากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการตรวจสอบข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ข้อมูลที่เป็นเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การประชุมสนทนากลุ่ม และการบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการใช้การวิเคราะห์

เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปใช้การวิเคราะห์แบบการสร้างข้อสรุป
อุปนัย (Analytic Induction) และวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison)

3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ จากการสำรวจ การสังเกตเพื่อนำมาสรุปประเมิน
สมรรถนะในการคิดด้านการคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเขียน วิเคราะห์โดยคำนวณค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean)

จากรายละเอียดข้างต้นสามารถสรุปการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลและแผนการวิจัย
ได้ดังตารางที่ 12 และ ตารางที่ 13

ตารางที่ 12 สรุปการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล
	บุคคล	เวลา	สถานที่		
ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสำรวจความต้องการ ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการชุมชนบ้าน โศก กลาง 1.1 สำรวจความต้องการของผู้เรียนใน การจัดการเรียนรู้ 1.2 สำรวจชุมชนเพื่อหาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.3 จัดทำแผนที่ความรู้รศคภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรม	1.นักเรียน 2.ผู้ให้ข้อมูล สำคัญได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะครู ผู้บริหาร คณะกรรมการ สถาน ศึกษาฯ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ตาม ความ เหมาะ สม	ชุมชน บ้าน โศก กลาง	1. การ สัมภาษณ์ 2. การ สำรวจ 3.การศึกษา เอกสาร	ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การ พรรณนา การสร้าง ข้อสรุป อุปนัย

ประเด็นหลักที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล
	บุคคล	เวลา	สถานที่		
<p>ขั้นที่ 2 ออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะความสามารถในการคิด</p> <p>2.1 วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ความสามารถในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์</p> <p>2.2 ประชุมสนทนากลุ่ม</p> <p>2.3 วางแผนกำหนดฐานการเรียนรู้</p> <p>2.4 ปฏิบัติกิจกรรม เรื่องเล่าเร้าพลัง</p> <p>2.5 ประเมินสมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์</p> <p>2.6 บันทึกผลหลังปฏิบัติการ</p> <p>2.7 เวย์ยืนยันทันความน่าเชื่อถือของข้อมูล</p>	<p>1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>2. ครู</p> <p>3. นักเรียน</p>	<p>ตาม</p> <p>ความ</p> <p>เหมาะ</p> <p>สม</p>	<p>ชุมชน</p> <p>บ้าน</p> <p>โลก</p> <p>กลาง</p>	<p>1. ศึกษาเอกสาร</p> <p>2. การสนทนากลุ่ม</p> <p>3. แบบบันทึก</p> <p>4. แบบสังเกต</p>	<p>1. การพรรณนา</p> <p>2. การสร้างข้อสรุปอุปนัย</p>

ตารางที่ 13 แผนการวิจัย

กิจกรรมวิจัย	เครื่องมือ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา	ผลที่ได้
<p>ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพปัจจุบัน ความต้องการและจุดพัฒนา</p> <p>1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพปัจจุบัน ความต้องการ</p> <p>1.2 สํารวจชุมชนเพื่อหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>1.3 จัดทำแผนที่ความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม</p>	<p>-แบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านโคกกลาง</p> <p>-แบบแสดงความคิดเห็นและความต้องการจัดกิจกรรมฯ</p> <p>-แบบสัมภาษณ์เจาะลึกภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม</p>	<p>-นักเรียน 12 คน</p> <p>-ครูผู้สอน 1 คน</p> <p>-ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาฯ 12 คน</p> <p>-ผู้นำชุมชน 3 คน</p>	<p>ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553</p>	<p>ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน แผนที่ความรู้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ชุดความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ความต้องการจัดกิจกรรมฯ</p>
<p>ขั้นที่ 2 พัฒนาระบบการเสริมสร้างสมรรถนะในการคิด</p> <p>2.1วิเคราะห์สมรรถนะในการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์</p> <p>2.2 ประชุมสนทนากลุ่ม</p> <p>2.3กิจกรรมเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ</p> <p>2.4ประเมินสมรรถนะด้านการคิด</p> <p>2.5บันทึกผลหลังปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>2.6 เวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล</p>	<p>-แบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเขียน</p> <p>-แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>-ภูมิปัญญาท้องถิ่น 8 คน</p> <p>-นักเรียน 12 คน</p> <p>-ครูผู้สอน 1 คน</p> <p>คน</p> <p>-ภูมิปัญญาท้องถิ่น 8 คน</p>		<p>-กระบวนการเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ สุนทรียสนทนา เสริมสร้างสมรรถนะการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์</p> <p>-ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>-พัฒนาแหล่งเรียนรู้ฯภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์</p>

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 123)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย จำนวนโดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 123)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสำรวจ

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งกลุ่มของผู้ตอบแบบสำรวจ

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ